

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt: Csik-Szeredában: Székely-Udvarhelyt:
Szabó Albert könyvnyomdájában. T. Nagy Imre szerkesztő lakásán. Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Malomiparunk és a külföldi verseny.

(t—sz.) A „Nemzet” című lapban egy gazdasági vándortanítótól igen érdekes jelentés jelent meg, mely a magyar gazda konzervatív természetét igen hűen festi s azon tévhitet, mintha Magyarországon nem lehetne másképpen gazdálkodni, csak úgy, a mint őseink is gazdálkodtak, mert hát azok tudták, hogy miért gazdálkodtak úgy és nem másképpen. Miután pedig gazdaközönségünk nálunk uralkodó ezen makacsság nagyon veszedelmes, annál inkább veszedelmesebb pedig, mert az amerikai verseny napról napra hatalmasabb mérveket ölt, a mely verseny pedig azon esetben ha annál, a mit jelenleg produkálunk, többet produkálni nem leszünk képesek, nagyon végzetes lehet: igen jól ogj a tennia kormány, ha ama jelentést meghallgatja és kellő súlyt fektet rá. Jövőre mi is bővebben foglalkozunk e tárggyal, most azonban az amerikai verseny veszélyének szintén kitért malomiparról akarunk beszélni.

Nálunk ugyanis a malomipar akkor indult lendületnek, mikor az még a nagyvilágon elterjedve nem volt s a lisztnek a kereskedelemben való nagyobb mérvű behozatalát úgy szólván mi kezdtük meg. És a kik jókor és ügyesen kezdték, nagyobb külföldi, kivált pedig az amerikai konkurrenzia hiányában meg is gazdagodtak. Az általunk megindított ezen kereskedelmi ág

azonban csakhamar figyelmet keltett, a figyelem konkurrenzákat szült és pedig igen veszedelmes konkurrenzákat, mert a malomtechnika azóta nagyot haladt s a mi régiebb időkben készült malmaink ezen technika tekintetében a most keletkező külföldi malmok után állnak. Azonfelül a most épülő külföldi malmoknál az építkezés is sokkal praktikusabb, a helyiségek kiválasztása pedig plane. Na persze, mikor a mi malmaink épültek és a dolguk nagyon jól ment, ki törődött akkor holmi oly kis csínyekkel, mint például a fuvar is? ki gondolt akkor arra, hogy ez a kiadás valamikor nagy rubrikát fog képezni és szintén egyik oka lesz annak, hogy a keletkező amerikai és külföldi konkurrenzát ne álljuk ki?

A külföldi gőzmalmok például csak is közvetlen a vasutak vagy hajókázható folyók mellett épülnek és pedig úgy, hogy a fel- és lerakodás mindjárt a vasúti kocsiokból vagy hajókról történhesék. Épen azért, a sinek egészen be, a malmok alá futnak, épen úgy a csatornák, hogy a rakományt se kellessék czipelni semeddig, a mi mázsánként 20—30 krajczár különbséget is tehet, a mi pedig nagy dolog.

A külföldi újabb malmok másik előnye az, hogy kevesebb korpát és több lisztet produkálnak, a nélkül, hogy az érték tekintetében észrevehető volna, a mi szintén egy összegecskét tesz mázsánként.

A harmadik előny pedig különösen a legújabb amerikai malmoknál az, hogy nem nyolczféle lisztet produkálnak, mint például a mi malmaink, hanem csak háromfélét: egész finomat, középszerűt és harmadik fokut. Ez pedig óriási időnyeréssel jár és a mint ki van mutatva, még kapósabb kezd lenni, mint a magyar, melynek nyolczféle kvalitása közt nem ismerik ki magukat az emberek, és belátják, hogy az amerikai három kvalitás sokkal egyszerűbb és czélszerűbb, malomtechnikai, építészeti és gyakorlati előnyösebb berendezésénél fogva pedig sokkal olcsóbb.

Eddig a magyar lisztet a külföld több helyein leginkább keverésre használták. Legkivált pedig azon helyeken, hol az ugynevezett raganyag (Kleber) nincs meg a lisztben s így azt finomabb süteményekhez használni nem lehetett. Ez az anyag azonban megvan az orosz buzában is, az amerikai buzában is. Azok tehát, kik eddig a magyar lisztet voltak szorítkozva, azt gondolják: Miért adjuk mi a hasznót a magyar malomiparnak? Alapítsunk malomipart magunk. Itt az orosz buza, itt az amerikai buza.

Tehát ebben rejlik a magyar malomiparra nézve a veszedelem. Ha azonban a magyar malmok technikai szerkezetén javítva lesz és az annyiféle foku lisztkészítéssel felhagyhatnak, a külföldi verseny ismét tul lesz szá-

nyalva általunk, mert először is Amerikában a munka igen drága, másodsor pedig a külföldi malmok a buzát messze öldről szállítatják maguknak, míg mi a kitűnő buzatermesztés kellő közepében vagyunk. Addig pedig, míg a növekedő amerikai és orosz productio ezen előnyünktől is megrabolna, azt hiszem, gazdasági fejlődésünk szintén odáig fog haladni, hogy sokkal többet produkálván, mint jelenleg, ki fogja egyenlíteni az áresökkenést. Hanem az égető szükség most az, hogy a malmok csináljanak valamit, aminthogy hiszem, miszerint csinálni is fognak és nem hagyják magukat a külföld által lejáratni akkor, mikor a buzatermesztés közelségének előnyével mégsem igen dicsekedhetik egyik sem.

Országgyűlés. A képviselőház nov. 24-én tartott ülésében először a katonai organizációra vonatkozó törvényjavaslat fogadtatott el. A vereskereszt-egylet kölcsönének bélyeg- és illetékmentességéről szóló törvényjavaslat felett élénk vita keletkezett. A függetlenségi párt részéről Herman Ottó szólalt fel ellene, mert nem helyesli, hogy nemes czélok ürügye alatt a jótékony elvonassék a valódi nyomortól. Élénk színekkel vázolja kedvezőtlen közegészségi viszonyunkat és főleg a nagymérvű gyermekhalálozást, minek oka legtöbb esetben a kedvezőtlen külső életviszonyokban keresendő. Ezeknek javítására véli első sorban irányozni a segély és jótékony-ság enyhítő kezét. Beszédére Hegedűs

A „Székelyföld” tárczája.

Arany Jánosról.*)

(Szül. 1817. márcz. 2., megh. 1882. okt. 22.)

Nem dőlt rég ki ilyen nagyszerű Oszlopunk,
Melyért sir s zokog a nemzeti Génusz;
Fáklyába' kiég a Haza lángja, mi
Félszázadra világola.

Mit mondok? — nem a szük lét köre zárja őt;
E fény átragyog a századok ormain,
S a míg egy magyar él a Tisza partjain,
Fényt nem vesz ez „Arany” soha.

Ily Látnok nem igen kél Helikon felől
A Kárpátok alá s ős Buda halmihoz;
Félek: zárkóve ő a Remekeknek, a
Kikben nagy vala századunk.

Lantját istenileg kente föl a Muzsa;
Abból szállt ki az új Ballada s Népepos;
Költő nem vere még ily csoda-hurokot,
Igy nem zenge Plosvay.

Szent a lant, ha a hit ihleti hurjait;
Bájló, hogyha nemest és nemesen zeneg;
Dicső, hogyha művén újraszületnek a
Nemzetnek nagy alakjai.

*) Alkalmi óda; elszavalattott a csiksomlyói fogymnásiban 1882. nov. 26-án tartott Arany-emlékünnepeken.

Szentült érzületét hirdeti, intve, hogy:
„A vallás legyen a mérleged, oh, fiam!”
Ég iránti hitet vall, mikor így tanít:
„Imádkozz, piczi gyermekem!”

Költőnk nyelve igéz, mint a tavasz-virány
Fénylő nap derűjén. Nemzeti szelleme
Áthat, megnevesít s mint az arany-eső,
Száll termő kebelünkre le.

Mily szép „bárdi” művek — mond nemes
[Ossian —:
„Szent László” s „Ötödik”, meg „Szibinyáni
[Jank”,
„Mátyás anyja”, jeles „Rozgonyiné”, „Tö-
[rök”,

Ugy „Zách Klára” alakjai!

Ott áll ős „Keveház” és „Buda”, két torony
A multból, melyeken nyugszik a hun világ;
Költőnk látta ezen nagyszerű Pantheont
S építgetni merész vala!

Elzengette Arany a „daliás időt”,
A melyben ragyogó s nagy vala a Magyar;
Mint tündökle a Trón és vala hiv a Nép:
Szól a „Toldi-trilogia”.

Honjának ki ilyen szo brokat alkota,
A mik véglen időn hirdetik a Magyart:
Szobrot, Nemzetem, a nagyszerű Honfinak
Csak kölcsönben emelsz te ma!

Oszlop lesz, de hogy azt Nép is övedze, mint
Repkény, s büszke legyen minden időben
[Reá*),
Azt a ritka arany-jellemet és magyar
Nyelvünk' örzeni nem szűnünk ...

Imets F. Jákó.

Az egyesülés, mint a jóllét és műveltség terjesztésének egyik főtényezője.

(Felolvasta M. Székely János közséi elemi isk. igazgató a kézdívasárhelyi olvasó-egylet által f. é. nov. 25-én rendezett hangversenyen.)

A XIX. évszázad, melyben — mint mondani szokták — villámmal irunk és és gözzel utazunk, a találmányok és az óriási léptekkel való haladás évszázadának szokták nevezni. Helyesen. De épen oly joggal nevezhetnők a jótékonyezélu egyesületek évszázadának, mert csak az újabb kor az, mely a humanistius czélu egyesületekben oly nagy haladást tett; csak az újabb kor az, melyben termő talajra talál, melyben megtestesítésére törekszik az emberiség azon — Krisztus által hirdetett — magasztos eszmének: segítsd a nyomorultat, töröld le az özvegynek könnyeit és mentsd meg az emberiség számára, add vissza a társadalomnak a segítségét nélkül veszni indult védtelen árvát. És ez helyesen van így. Nem azon, hogy mikép van így, hanem

*) Vonatkozás Arany „Álom és való” darabjára.

azon lehetne csodálkozni, hogy eddig miért nem volt így. De jobb későn, mint soha. Egyesült erővel czélhoz jutunk, míg ellenkezőleg százszor is elbukunk. A nemes czélok diadalra juttatása végett tehát egyesülnünk kell; hiszen a nagy költő Petőfi is erősen hangsúlyozta amaz axiomát, hogy:

„A porszem, mely csak magában áll,
Elfújja egy kis szellő, egy lehelet;
De hogyha összeolvad, összenő, ha
A porszemekből szikla alakul:
A fergeg sem ingathatja meg!”

Br. Eötvös József, a lángelkű író és költő, „A 18. század uralkodó eszméinek befolyása az államra” című művében egy helyett azt mondja: „Bevégezett ténynek csak az tekinthető, a mi a kor fogalmainak megfelel s a mi a viszonyoknak szükséges eredménye.” Azt hiszem, mind a kor fogalmainak, mind a mai viszonyok szellemének teljesen megfelel, hogy a jótékony czélu egyesületekre óriási, mondhatnám, elkerülhetlen szükség van a jóllét és műveltség terjesztése érdekében; s azért Eötvös szerint én is jogosan elmondhatom, hogy az egyesületek szükségességének kérdése befejezett ténynek tekinthető. Jogosult lévén tehát a címűl tett tétel a megbeszélésre, lássuk azt közelebbről a tapasztalat és történelemből vett tények világánál.

Ha csak hazánk történelmét tesszük is

Sándor és Tisza Kálmán válaszoltak, kiknek beszédei után a ház többsége elfogadta a törvényjavaslatot. Egyhangulag elfogadtatott ezután az osztrák állam-vaspályatársulattal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat és ezzel az ülés véget ért.

*
Országos kiállítás. A Budapesten 1885-ben megtartandó országos kiállítás ügyében — mint ez legközelebb elhatározottat — maga a kormány fog kezdeményezőképp fellépni és az egész munkát államilag viszi keresztül.

*
Trefort a pálinkaivás ellen. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő körrendeletet bocsátotta ki a tanfelügyelőkhöz: „Gyakran” hangsúlyoztam különböző alkalmakkor, hogy a népoktatás főfeladata a nép erkölcsiiségének, valamint munkaképességének s ezáltal anyagi és szellemi jólétének emelése. E cél elérésének vagy legalább megközelítésének többféle akadályai vannak; de nem utolsó sorban áll ezek között a tulságos pálinkaivás, mi a nép alsó osztályainál nagy mértékben kezd elterjedni hazánk majd minden vidékén, főleg a felföldi tót, valamint a ruthén és oláh népességnél is s a hol terjed és egyre nagyobb mérveket ölt: ott a népességet testi és lelki elsatnyulással és vagyoni elpusztulással fenyegeti.

E hajlam terjedését megakadályozni vagy legalább annyira korlátozni, hogy a mértéktelen pálinkaivás az emberek egészségét tönkre ne tegye, az állam és társadalom, sőt az emberiség érdeke. Nem céltom, nem is lehetne e helyütt az eszközöket mind elősorolni s azok alkalmazási módját elemezni, melyek e célra alkalmazhatók s melyekre nézve társadalmi és állami intézmények is hatással lehetnek s közreműködhetnek; ezuttal csak azt akarom fölemlíteni, hogy ez irányban hatni mindennek fölött a lelkeszek és a tanítók vannak hivatva. A mi jelesen a tanítókat illeti, a tanító feladata már az iskolában megmagyarázni a gyermeknek, mily szomorú következményei vannak a pálinkaivásnak; az emberi szervezetre mily rombolólag, az emberi szellemre mily butítólag hat ez italnak élvezete, különösen a tulságos vele-élés. Sőt elég alkalma van a tanítónak magával

vizsgálódásunk tárgyává, számos oly szomorú eseményt konstatálhatunk, melynek gyászos kimenetelét az egyet nem értés, az egyenlenség okozta. Vagy állításomat nem fényesen bizonyítja-e a IV. Béla királyunk alatti tatárjárás, midőn a király a nemzetet hasztalanul szolította fel, hogy a haza megmentése végett egyesüljenek az ő zászlója alatt? Nem egyesültek s a tatárok vad eszorda módjára árasztották el a hazát, a magyar sereget teljesen felkoncolták, falukat, városokat felégették, szabadon öltek, gyilkoltak, sáskahad módjára felemésztek 2 éven keresztül mindent s csak akkor távoztak, midőn már nem volt, mit enniük. Temetőhöz hasonlított az ország s maga a király e dus honban szinte éhen halt meg.

Vagy ha egyesült erővel, egy akaratú és tervszerűen járt volna el a magyar sereg, ha a vizslát angyalra helyett az egyesülés szelleme vezette volna lépteit: a vármai vész képezhetne volna-e gyászlapját hazánk történelmének?

Vagy ismétlődhetett volna-e a tatárjárás második kiadása, a mohácsi vész, a melynek egy napon 22 ezer magyar ifju, mind megannyi virága a nemzetnek, annyi főúr és püspök, sőt maga az ifju király II. Lajos is áldozata lett, ha a véres kard szét-hordozása alkalmával a nemzet mint egy ember állott volna sorompóba a török ellen s ha szakember lett volna a hadvezér? Mátyás dicső országában bekövetkezhett volna-e ily catastropha, ha az egyesülés szelleme hatotta volna át akkor e nemzetet? Nem, százszor nem! S ki merné kétségbe vonni, hogy az egyet nem értés által okozott szenvedések nyomain igen sok-

a néppel való soknemű érintkezéseiben a felnőtteket is ez irányban oktatni és inteni. Megengedem, hogy ennek azonnal élő sikere és kézzel fogható eredménye nem lesz. De mindig igaz marad, hogy „gutta cavat lapidem” — az egy irányu, következetes és folytonos működésnek eredménye előbb-utóbb bekövetkezik; s a cél oly üdvös, hogy annak csak némi megközelítése, sőt felé csak egy lépés tétele is hálados feladat. Felhívom czimedet, figyelmeztesse a tankerületben működő összes tanítókat, hogy valódi hazafni érdemeket fognak maguknak szerezni és Isten előtt kedves dolgot cselekszenek és emberbaráti munkát végeznek, midőn a népet rossz és káros szokásainak elhagyására buzdítják, a gyermekeket pedig a méltóságtól már jó előre óva intik s így a pálinka-ivás bűnének terjedését legalább a „jövő nemzedékre nézve korlátozzák.”

Az erdélyi róm. kath. status-gyűlés eredményeiről.

A Székelyföldet s különösen Csikmegyét, hol a katolikus egyház zöme honol, közelebből érdekli mind vallási, mind pedig társadalmi szempontból ezen gyűlés lefolyása és különösen eredménye. Nem közlünk a gyűlésről naplójegyzeteket, mert ilyeneket elég terjedelmesen hoztak a napilapok; csakis azon főbb mozzanatokra szorítkozunk, melyek a mi javunkat és érdekeinket mezdítják elő s megörökítjük azok neveit, kik körünkől megjelenvén, érdekeinket védni és előmozdítani hazafias kötelességüknek tartották. Csikmegyét képviselték: Imets F. Jákó főesperes-igazgató, Búzás Mihály esperes, Domokos János, Bot Ferencz, Molnár János plebánosok, Mihály Ferencz orsz. gyűlési képviselő, Móricz Gyula, Mikó Árpád képviselők és Mikó Bálint főispán. A mily tekintélyes e névcsoporthoz, épen oly jelentékeny az eredmény, mit érdeklünkben kivívtak.

Az előadói állásra Bíró Béla volt gyulafehérvári gymn. igazgató székely atyánkfia választatott meg, mi mindenesetre örömmünkre szolgálhat az arról győz meg bennünket, hogy azon állás, mely culturalis szempontból székely népünket nagyon is érdekli s melyen mondhatni mindig székely atyánkfiai tündökölték, bizonyára képviselőink lelkes közreműködésével és folytán

szor vérvirágok teremtek s a nyomorúság és szellemi sötétség vad burjána sarjadzott fel?

És mit eredményezett mindig a szent célra való egyesülés? Általános jólétet és műveltséget. Vessünk csak egy futó pillantást a történelem által igazolt tényekre.

Az egyesült államoknak 1776-ban még csak 13 kis állama s azon 13 kis államnak alig 3 millió népe, elkecserevve az angolok önző politikája és önérdék szülte szűkkeblű eljárása miatt, 1776. júl. 4-én erős elhatározással egyesült, hogy a hatalmas Angliával szemben függetlenségét kivívja; s habár később, habár 8 év alatt, nem koronázta-e egyesülését és kitartásukat a siker s az ezzel járó édes öntudat? S az a 13 kis állam ma már 35 állammá nőtt ki magát 36—38 millió lakossal. S ha vizsgáljuk az egyesült államok beléletét: a vén Európa bármely állama méltóan versenyezhet-e az egyesült államokkal műveltség, ipar, kereskedelem, szóval az általános jólét tekintetében?

Vagy a pár millió lakossal bíró svájci kis köztársaságot minden külpresszió és hatalommal szemben évszázadokon keresztül mi vezette a jólét és tökéletesedés azon magas fokára, a hol ma áll? Ugy-e bár, a szent célra való és kitartással párosult egyesülés, mely szülte a műveltséget s ez a jólétet? Vagy mi verte tönkre az ozmánok szinte 4-szer nagyobb seregét 1456-ban Nándorfehérvárnál, ha nem a Hunyady és Kapisztrán János által gyűjtött s lelkesültséggel párosult magyar sereg egyesülése?

(Vége követ.)

töltetett be ily megnyugtató módon. Örvendünk és gratulálunk egyszersmind, mert hisszük, hogy a mennyire megnyugtató a választás bennünket, épen annyira meg fog nyugtatni népünk iránti szeretete és jóindulata is.

Azon tanítókra vonatkozólag, kik a róm. kath. normalis alaptól huzzák fizetéseiket és ennek folytán a róm. kath. nyugdíjba be vannak állva: a nyerendő nyugdíj-összeg minimuma 300 forintban állapított meg s mindazon előnyök biztosítottak, melyekkel az állami nyugdíj élvezők bírnak, sőt a szolgálati idő is 20 évre redukáltatott.

A somlyói praetoralis épület kérdése ujra szűnyegre hozott és reméljük, hogy valahára a kívánt sikerhez fogunk jutni.

Népiskoláink és a Somlyón létező tanító-képezde fölül kiterjesztetett az erd. róm. kath. igazgatótanács jogkör, mi bizonyára mindkét tekintetben jótékony hatással leend.

Legfontosabb pedig a tandíj kérdése. Az állam tudvalevőleg a tandíjt minden vidéki középiskolánál évi 18 forintban állapította meg, azzal indokolván, hogy az intézetek felszerelési igényei napról-napra szaporodnak, és továbbá, hogy a szegény sorsuak más pályára tereltesse. E kérdésben Imets F. Jákó, Madár Imre és Móricz Gyula kemény harcot vívtak s kivívták azt, hogy a tandíj nem fog fel-emeltetni, legalább a székely katolikus ifjakra nézve nem.

Ezen fontos eredmények, azt hisszük, megérdemlik, hogy fenn említett buzgó képviselőinknek elismeréssel adózzunk.

Kézdi-szék, november 26.

Igy van ni! A mit a kormány és törvényhozás még az ideig törvény által megoldani és szentesíteni nem bírt, azt megkezdették a betűszedők, a munkások ezen tiszteletre méltó osztálya, mely azt a helyet foglalja el a társadalomban, mit a szíva és a növény- és állatvilágban. És mi lehet ez? Ez a vásár- és ünnepnapok munkaszünet kérdése. Hja, ez nem esoda; nem hiába szedik őket a betűket. Tudják ők azt, mit a mi társadalmi életünk intézői még nem akarnak tudni. Tudják ők, hogy a világ egyik legelső hatalmassága, Anglia, s a világ legszabadabb köztársasága, Amerika, példásan megüli a vásárnapokat. Igen, sokat tudnak a betűszedők, s általuk megtudjuk mi is, hogy a mit a két világállam megtesz, arra mi itt Magyarországon — fájdalom! — csupa liberalismusból, jobb megélhetésünk czége alatt, nem is hederítünk.

A betűszedők — mondhatnók — a civilisatio és erkölcsi csatornái ép úgy, mint csatornái lehetnek a legvadabb szenvedélyeknek és erkölcstelenségeknek, és ők nem akarnak dolgozni vásár- és ünnepnapokon, mert érzik, hogy lelküknek és testüknek szüksége van a pihenésre, mint csaknem egyedüli éltető tápra; de a napi sajtóban nyilvánuló közérzet és ohajok alapján különben is minden honpolgár meggyőződést meríthet azon — már halaszthatlanná vált — szükségességről, miszerint a vásár- és ünnepnapok megünnepelésének nagyfontosságú kérdését figyelemre méltó, az állam léte- és fennállásával azonos vállalás-erkölcsi, közrendészeti és társadalompolitikai indokokból is magának a törvényhozásnak kell megoldania.

Ne hivatkozzunk az istenség tekintélyére, ki megszabta a napnak és éjnek határait csak a véges és fáradalmaknak alávetett emberi erőre s a természet törvényeit vegyük figyelem alá s egy önmagunkban gyökerező ellenállhatlan suglat parancsolja, hogy a hatnapi munka után a hetedik napot, a vásárnapot, meg kell ünnepelni, azaz e napon pihenni kell.

A vásár- és ünnepnapok megünnepelésére és ezen napokon tartandó munkaszünetre nézve többször gyűléseztek a hírlapírók úgy a régebbi időben, mint közelebből s mindannyiszor ki is mondták a munkaszünetet, csak a zsidó írók, kiknek nem kell szív- és léleknyugalom, csak pénz és pénz kell, emeltek mindig szót a munkaszünet ellen.

Hiába, itt is áll az, hogy pénz kormánozza a világot. Aztán a zsidó zurnalista többnyire keresztény munkásokkal dolgoztatván, mi gondja neki azzal, ha a munka mellett minden keresztény ki is adja a lelkét?

De nem szabad a nemzetek életét és jövőjét, erejét és erkölcsét egy pár önző ember kedvéért veszélynek, elsatnyulásnak kitenni.

S reméljük is, hogy nem lesz tovább úgy, mert a magas kormány a vásár- és ünnepnapok megünnepelésének s helyenkint kötelező munkaszünetnek módját szabályozó statutumok, szabályzatok, törvények és külön ide vágó rendeleteknek Európa valamennyi államaiban leendő összegyűjtése iránt intézkedett. Vajha a társadalom minden rétegeiben megglazult s a vásár- és ünnepnapok megszenteltetésére által érjedésnek indult erkölcsi életet a törvényhozas útján szentesített hazai törvények mielőbb felfrissítenék és új táperőt öntve bele, kívánt virágzásnak indítanák! Mert ide vonatkozó intézkedéseink igazán nem felelnek meg vallás-erkölcsi, közrendészeti és társadalom-politikai igényeinknek, annál kevésbé azon magasabb erkölcsi rendnek, mely egy, a világműveltség kellő színvonalán és magaslatán álló nemzet kimaradhatlan létkeleke és társadalmi életének tényező eleme.

Felvidéki.

Báró Apór Károly

elnöki megnyitó beszéde a „Kemény Zsigmond Társaság” III. évi közgyűlésén 1882. évi nov. 19-én, Muroz-Vásárhelyt.

Tisztelt gyűlekezet!

Abban a korban élünk, mikor minden valamire való szereplőtől programbeszédet várnak, sőt követelnek. Ezen követelésnek meg van teljes jogosultsága a politikai élet különböző megmozdulásaiban, az országgyűlésen, megyék, városok, a különböző elvű pártok körében, tisztviselők választásában. De kevesebb ismerhetem ezen jogosultságot egyetlek és társulatok életében, legyenek azok akár szellemi, akár anyagi célok előmozdítására alakulva; mert ezek csak alapszabályaik korlátai között mozoghatnak, hol mindenkinek a maga köre ki van jelölve. — Azonban mint hogy azt lehetetlen eltagadni, hogy nagyobb szabású beszédek, melyek egyetlek és társasági elnöki székekből a saját hatalmas és gyors szárnyain kihatnak sokszor a városra, vidékre, sőt magára az országra is — a közérdekeltséget, mely nélkül egy intézet sem remélhet magának hosszú életet, terjeszteti alkalmasak —: emélfogva a „Kemény Zsigmond Társaság” elnöki széke is egy oly szembetűnő hely, a honnan bizonyos irányu programbeszéd el nem maradhat.

A programbeszéd természete, sőt lényege, hogy a kitűzött cél elérésére egy magasabb látáspont választ és onnan kiindulva, lerontja a régit, felépíti az újat, igér és támad, de soha se tévesztve a célt.

Egy irodalmi társulatnak főtöreke-dése mi?

A nyelv mívelése, tisztán tartása, a helyes eszmék terjesztése, a hazafiságnak ében tartása, annak az örök szent tűznek, melynek neve: nemzeti élet, hathatós gondozása.

Vagy talán nem volna arra szükség, hogy a székely a maga nyelvét, nemzeti-egét védje, oltalmazza, szívénék, lelkének legbecesebb áldozataival? Talán oly szomszédok vesznek bennünket körül, kik határainkból soha el nem foglaltak, kik érdeküket soha le nem vágják, kik városainkra, hegyeinkre, vidékeinkre, völgyeinkre, soha sem áhítottak? Talán reánk nézve hiába írta volna a nagy költő egy szép elbeszélésben, hogy: rossz szomszéd-ság török átok...

A mult években egy kitűnő magyar tudós csak nevünket, származásunkat akarta letörölni egy hazafias vonással a történelem táblájáról: ma ki tudja arra messze éjszakának nem készült-e ellenünk egy mérgezőbb megtámadás?

De azért ama Társaság, mely leg-szentebb törekvései közé írta a magyar nyelvet mívelni, a nemzetiséget ápolni, a hazafias szent érzést lángban tartani; küz-döket teremtett ha nem volnának; támogatni, ha volnának, kik elcsüggedtek a nem mindjárt győzelmet arató harcban; észre venni és buzdítani az igyekezőket és nemzedéket nevelni az elfogyatkozott helyébe, nemzedéket, mely a hazának új reményt nyújtson, talán új dicsőséget szerezzen; de azért a Társaság a közöny rideg pusztájába

ne kiáltsa-e be: Székely, vigyázz, mert égig nyúló havasaid nem elég magasak, hogy ellenségeid sergét feltartóztassák; bányáid nem oly gazdagok, hogy mellettök pihen-ned lehessen; erdőidet letarolta a kapzsiság vagy szükség — bármelyik: egyenlő rossz; mezőid, szántóföldeid erejét kiszitták a so-vány esztendő; iparod maholnap csak arra elég, hogy koldusbotot adjon; kereskedésed más népekével szemben guny; iskoláid üresek, vagy a kortól elmaradtok; ifjaid kenyér, hivatal nélkül várják a napot a szomorú reménytelen nap után; vajjon a Társaság ne kiáltsa-e füledbe, székely: fel tette, mert ha boldogulni akarsz, első kö-telességed szeretni hazádat szíveddel, véred-del, művelni magadat, hogy más boldog nemzetek fiaival versenyképes légy a küzd-téren: meghallani a szót, mely a sötét ne-héz napok közelédtét hirdeti?

„A magyarság — mondja egy jeles írónk — széles e világon elszigetelten áll, körülvéve a germán és szláv népek milliói-nak özönétől.” — És te ebben, oh székely nemzetem, épen a sziget szélén vagy, hogy a tengernek minden lökése tégedet találjon, rongáljon; hogy a kevély ellenség fegyve-rét először is rajtad próbálja meg, a te esa-ládi szentélyedet dulja fel, és téged sópör-jön el áradatával.

Csak élj, kedves nemzetem, a minden tudomány, művészet, irodalom iránti hideg közönyödnek, csak fordulj el azoktól, kik-nek, mint a nemzet napzsámorainak, áso van kezükben az ámitó poharak helyett; ved meg azokat, kik gyermekeidre gondolnak, a helyett, hogy lelkesedésednek javát a ma-gyar irodalom és nyelv harcosainak, leg-főbb kincseid oltalmazóinak szentelnéd: és megfogod érni — oh de félre a keserű jó-sákkal, — félre azzal a könnyel, melyet a közöny hideg szele csapkod arczomra. El! félre velők!

Hiszen a nemzet hálás! a magyar szereti költőt — azokat, kikkel a külföld is-mertette meg; kiknek világra szóló nagy-sága kedvesen hizeleg édes hiuságának. Oh a koszoru mindig isteni fényt ad az emlé-koszobroknak, melyek az emberek óriásait je-lölik, de a nyomok, a vér és verejték, a fá-radhatlan, zajtalan munka nyomai, melyek a szobrokhoz vezetnek, s melyek az élők csüggődetlen harczairól, a lét és nem-lét küzdelmeiről tanuskodnak — mily ritkán költenek a szívekben rokonszenvet!

Igen is, tisztelt gyülekezet! Igen is, tisztelt gyülekezet! Dicső és felséges jelenség látni, mint koszoruzza meg a föllekesegett nemzet nagyjainak az égiekkel rokon alakjait; öröklé felbátorító és a kicsinyre erőt adó momentum látni, hogy a koporsó, a sir, mint dicsőül meg a szeretet és hála glóriája ál-tal; de én, ki a realis világnak, a nagyon is nyomasztó képeknek vagyok hivatalom-ból, mely igazságot oszt, naponkénti szem-lélője — szeretem, ha a halhatatlanság mellett a küzdő megtalálja támogatóját, méltánylóját, mielőtt a munkában kialudt szemek örök álomba borulnának.

Igen is, tisztelt gyülekezet, engedje meg nekem és nekünk, hogy önk részvé-téhez, hazafias buzgóságához, többet mon-dok, mondjam úgy, hogy helyzetünk pa-rancsolja, önk áldozatkészségéhez fordul-jak. Nem azért ma, mert az Ég jobb ter-mést adott; mert számosak az önk sebei és szükségai is: hanem, mert eljött az idő, — nem a követelésre, mert arra míg én ülök e helyen, soha sem fog eljönni, de igen is a szerény kopogtatásra.

Hogy bizalommal legyenek önk irán-tunk: kérésünk elején mindjárt kijelentem, hogy a hozzánk, társaságunk részére be-gyűlt összegekből még egy krajczárt sem költöttünk el, minden költségeinket a nél-kül fedeztük, hogy a tőkéhez nyultunk volna.

De, sőt érezve ama mély és szent kö-telességet, mely nagyjainkat sirjaikban is megilleti: csekélységünkhöz mérve 300 frankkal siettünk növelni filléreinkből azon alapot, mely Arany János szobrára gyűl szerte a hazában.

Sokat szeretnénk tenni. Munkaerőnk van is hozzá. Erdő legjobb írói úgy a ré-giekkel, mint jelesebb ifjabb írónk, köl-tőink tagjai társaságunknak, mely csak leg-közlebből is városunk, sőt egész székely-földünk egyik legderekabb cultur férfával, dr. Antal László királyi tanácsos ural, to-vábbá dr. Tóth Sándor jeles irodalomtör-ténészünkkel, Vass Tamás szép tehetségű székely lyrai költőnkkel és Váro Ferencz kiváló képzettségű ifjú tudósunkkal gya-rapodott.

Sokat tehetnénk népszerű olcsó kiad-ványokkal a szegényebb nép számára; so-kat régi jeles írónk műveinek egybegyű-jtésével; sokat egy oly havi vagy heti köz-lönnnyel, mely gyorsan közhírré legjobb értekezéseinket, eszmecsereinket.

Oly csekély összeggel azonban, mely-lyel mi rendelkezünk: csak a jó, ártatlan reménységet ápolhatjuk. Nem palotára, hogy nekünk is legyen palotánk, mint a

magyar akadémiának, csak arra, hogy ered-ményesebben munkálkodhassunk: kérjük önk filléreit, lépjenek be mentől számosab-ban pártoló tagjaink, alapítóink sorába és segítsenek elő bennünket, hogy minél töb-bet és minél több jót tehessünk.

Magyarság — oh igen, a testvér-haza is észrevetné azokat, kiknek ősei mindenkor készséggel ontották a Bocskaiak, Bethlenek, Rákócziak alatt vérüket a meg-támadott nagyobb testvérért.

Nem a szemrehányás vagy szánandó koldulás szava ez, hanem a bizodalomé, melynek nem szabad kinevetetnie, nem szabad eredménytelennek lennie.

Mi bízunk önökben, bízunk magyar-or-szági testvéreinkben, bízunk Magyar-or-szág országos képviselőtestületében, bízunk Magyarországon minden culturalis célét me-legen támogató kormányában. És kibem bízunk még, tisztelt társaim? Abban, a ki a magyart még soha el nem hagyta: A magyarok Istenében!

Ezzel a „Kemény Zsigmond társaság” III-ik közgyűlését megnyitottunk nyil-vánitom.

Mindenféle.

— **Megható ünnepélyességnek** volt ta-nuja f. hó 28-án a kézdívásárhelyi sirkert. A városunkban nem régebben hirtelen elhalt Takács János miniszteri tanácsos és távir-dai főigazgató hamvait, melyek akkor ideig-lenesen egy sirboltba helyeztettek el, fia Dr. Takács Lajos igeiglenes helyéről kivé-tette, és az új sirt fényes márvány emlé-kel látta el. A sirnál Révai Lajos s.-szent-györgyi lelkész mondott megható beszédet.

— **A csikszereai korcsolyázó-egyesület** f. hó 26-án tartotta meg népes alakuló gyű-lését. A gyűlés lefolyásáról adjuk a követ-kező tudósítást: Molnár Lajos adófelügyelő-helyettes összehívására az ő hivatalos iro-dájában szép számmal gyűltek össze a ta-gok délután 3 órakor. Molnár, mint az ér-tekezlet összehívója, mindenek előtt fel-hívta a gyűlést egy korelnök választására; a korelnöki szék elfoglalására Dr. Spányik József megyei főorvost kéri föl. Dr. Spányik a korelnökségi széket elfoglalván, fölkeri a gyűlést, hogy a csikszereai korcsolyázó-egylet megalakulását határozza el. Mit is a gyűlés elhatározván, tárgyalás alá vétetett a Molnár által bemutatott alapszabályter-vezet és megvitatva, elfogadtatott s megerősítés végett a belügyminisztériumhoz való fölterjesztése elhatározott. Az elfogadott alapszabályok értelmében a korcsolyázó-egylet tisztviselői és választmányának meg-választása kerültk napirendre. Az alapsza-bályok értelmében választandók: elnök, alelnök, pénztárnok, titkár, 2 rendező és 5 választmányi tag. Megválasztottak: elnökké Dr. Spányik József, alelnökké Molnár La-jos, pénztárnokká Fenczel János, titkárrá Vajna Miklós, rendezökké: Borosnyai Gábor hadnagy és György Viktor. Választmányi tagokká: Szász Lajos, László Ferencz had-nagy, Lakatos Mihály, Kovács Antal és Bisztray Károly. A választás megejtetvén,

elnök a csikszereai korcsolyázó-egylet megalakultnak jelentvén ki, a közgyűlés a további teendőkké a választmányt biza meg. Részünkről is csak örömmel járulha-tunk az egylet megalakulásához, melynek következménye lesz, hogy egyrészt a kor-csolyázás nemcsak sportja által üdítő és ke-lemes szórakozás nyújtatik a tagoknak, másrészt pedig az egylet, mint ilyen, üd-vös befolyást gyakorolhat elzülött társa-dalmi életünk fölelevenítésére.

— **Necrolog.** Szabó Károly zágoni köz-ségi isk. tanító f. hó 24-én, életének 45-ik évében meghalt. Egyike volt azon munkás férfiaknak, kik hivatásuk magasztosságát fel tudják fogni. Tiszta, önzetlen jelleme ál-tal mindenkit magához tudott vonzani. Kartársai szeretetét s bizalmát mindig meg tudta tartani. Áldás legyen munkáján! Temetése f. hó 26-án d. u. 2 órakor volt nagyszámú résztvevő közönség jelenlété-ben. Béke porain, áldás emlékeztén!!

— **A kézdívásárhelyi olvasó-egylet** f. hó 25-én táncszüvegalkommal egybekötött sétat-hangversenyt rendezett, mely minden te-kintetben igen sikerültnek mondható. A gonddal és műveléssel összeállított műso-rzat minden egyes pontja fényesen lett meg-

oldva s a nagyszámú válogatott közönség ugyancsak nem fukarkodott tetszésének nyil-vánításában. A tanító dalkör és a közmü-velődési zeneszakosztály, mintha nemes ver-senyre keltek volna, hogy melyik tud job-ban hatni a szívekre, tüzzel és lelkesültsé-gel működtek a nélkül, hogy el lehetett volna dönteni, hogy melyik testület érde-mel több dícséretet. A közönség mindkettő működését méltányolta s pazar tapsokkal jutalmazá az előadott darabokat. A dalkör „Szózat”-a Mester Károly után és a zene-szakosztály „Hogy volt” csárdása különös tetszésben részesültek. Császár Emilia k. a. „A virágok regéjé”-t szavaltá Tompa Mi-hálytól. Alig lehet vonzóbb képet alkotni, mint mikor e kedves fiatal hölgy meleg bensőségteljes hangon beszélt el a virágok panasza, mintha csak egyik virág beszélt volna a többiekéről. Előadásában nyugalom, helyes feltölgés és gondos tanulmány nyil-vánult és minden szavát a valódi érzés me-lege lengette át. A szavalóknak nem szok-ták érdemül betudni, ha a verset jól meg-tanulják, de mi mégis érdemül tudjuk be a működő kisasszonynak azt, hogy e csak-nem félóráig tartó hosszú költeményt oly gondosan betanulta. A közönség valóságos tapsviharral jutalmazá a rokonszenvés ifju alak sikeres működését. M. Székely János ur felolvasása mai számunk tárczájában közöltek s azért fölöslegesnek tartjuk e kitűnő gonddal összeállított műről bőve-ben megemlékezni. Barabás Károly ur „In-validus-dal”-a általános tetszésben része-sült. Az est egyik kiemelkedő pontját ké-pezi a Baló László és Gyöngyösi István urak által előadott gyönyörű duett. Benkő Sándor ur „Zizim” című költeményt sza-valta tüzzel és érzéssel. Szép csengő hang-jával a mű szépségét érvényre juttatva, mindvégig lebilincselé a közönség figyel-mét. A program lejárt. A hangversenynak ezzel vége lett s kezdetét vevé a táncmu-latság. Lapunk szűk tere nem engedi meg, hogy a jelen levő hölgyeket egyenkint fel-említsük s csak annyit konstatálhatunk hi-vatalosan, hogy a jelen levő hölgyek egy-től-egyig mind elragadók és bájosak voltak.

— **Székely-Udvarhely** város képviselője Szilágyi Virgil, valamint ifj. Dániel Gá-bor és Dr. Biásini Domokos e hó 22-én és 23-án Sz.-Udvarhelyt időztek. Egy kis be-számolásszerű dictió, hosszú vacsora, sok bor, ez volt az egész. A vasut dolgát is hír sze-rint megbeszélgették volna. Majd meglátjuk.

— **A csiksomlyói r. k. főgymnasium** f. hó 26-ára tervezett „Arany-emlékünnepe”-é-nek programját már közöltük, s most csak az eredményről jegyezzük meg, hogy az a kegyelet tárgyahoz méltólag igen szépen sikerült. Mőricz Gyula tanár Aranyról ugy emlékezett meg, hogy az ifjuság koszoszr költnket s főként annak szellemét és ne-mes lelkét megismerve, példányképül állítsa fel magának. Imets F. Jákó igazgató által irott emelkedett hangulatu óda*) szintén nagy hatást keltett. Végeztél a szerző megjeleneztetett. Szabó József, Pál István és Kovács Sándor VIII. oszt. tanulók szé-pen szavaltak, főkép Kovács nagy dícsé-retet és elismerést érdemel a roppant szorga-lomért, mit „Jóka ördöge” betanulásánál kifejtett. Az énekek hasonlóképen jól sike-rültek, mit Lakatos Izra tanár szakavatott-ságának és buzgalmának tulajdoníthatni. Szóval igen szép és emelkedett kegyeleti ünnepély volt.

— **A k.-vásárhelyi korcsolya-egylet** tagjait tisztelettel kérem: sziveskedjenek tagsági díjaikat befizetni, annál is inkább, mivel a jégpálya helyiségének jó karba hozására tetemes kiadásra van az egyletnek, mit csak ugy teljesíthet, ha arra a kellő fedezet megvan. J a n c s ó G e i z a, e. i. pánztárnok.

— **A cigány-utozai vargapaták** part-deszkázata is immár végleg elkészült Sz.-Udvarhelytől. Még csak a tenger sár takari-tása iránt tenne valamit a polgármester s mindjárt európaiasabb szint kapna a város.

— **A csiksomlyói jótékony nőegylet** Ka-talin-bálja f. hó 25-én megtartott, még pedig meglehetősen jó sikerrel, mert bárha, a

somlyói közönségen kívül kevesen voltak jelen, a bevétel 32 frt s néhány krajczár volt. Fesztelen és igen kedélyes időtöltés-nek mondhatjuk, mint minőt Miklósi Jó-zsefné és Fodor Ignáczné rendezőktől várni lehetett. Étel, ital elegendő választékban, sőt a pezsgő jó kedv sem hiányzott, bárha a pezsgős üvegek bontatlanul vártak hiva-tásukra. Dícsérettel említjük meg azon esa-ládias menetét a bálnak, melyet Somlyón sohasem zavar meg semmi szenvedélyes kitérés. Örömmel néztük, mennyi társa-dalmi csiszoltsággal bír a tanuló ifjuság is, mely ezen estélyen szép számmal vett részt. Egy pár megjegyzésünk volna némelyek kurjongatásaira és tombolására, de most elhallgatjuk.

— **Meghívás.** A csikmegyei tanító-tes-tület csiki járáskörének Cs.-Ajánadon, 1882. decz. 9-én d. e. 10 órakor megkezdődőleg tartandó gyűlésére a járáskör t. tagjai és az érdeklődő tanügybarátokat van szeren-csém meghívni. Tárgysorozat: 1. A hely-beli tanítók gyakorlati tanítása. 2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. A gyakorlati tanítások megbírlása. 4. Emlék-beszéd Szőke Károly felett Györgypál Já-nos által. 5. Előadás a szarvasgombáról Szőke Mártontól. 6. Felolvasás Ferencz Já-nostól. 7. A bíráló bizottság jelentése a beérkezett pályaművekről. 8. Indítványok. Csik-Szeredán, 1882. nov. 22-én. Nagy Imre, járásköri elnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívásár-helyi olvasó-egylet f. hó 25-én rendezett társasestélyén működő egyéneknek, u. m. a zeneszakosztálynak, tanítói dalkörnek, Csi-szár Emilia urhölgynek, Barabás Károly urnak, ifj. Benkő Sándor végzett jogász urnak, M. Székely János igazgató urnak, Baló László, Gyöngyösi István, Barabás Mór és Rákosi József urnaknak, a résztvevő szépszámú intelligens közönségnek legfor-róbb köszönetét és hálás elismerését nyil-vánítja a rendező bizottság. Ugy szintén melegköszönetet mond Zayzon Lázár ügy-véd urnak, ki nemcsak, mint zeneszakosz-tályi karnagy, a legszebb dalok eljátszásá-val mulattatta a zenéért lángoló szíveket, hanem 70 kr felülfizetést is tett. Felülfizet-tek még ez alkalommal a következők: ifj. Tóth István 1 frt, Tóth Géza 30 kr, K. Csi-szár József 50 kr, Fejér Antal 50 kr, Bartha Mór 30 kr, Pap Adolf 10 kr, Szőcs József polgármester 50 kr, Ko-vács Károly nyomdász 10 kr, Kupán Károly 20 kr, Kovács István ref. lelkész 20 kr, ifj. Benkő Pál 30 kr, Bányai Ferencz 50 kr, Ambrus Albert 30 kr, Vertán János 30 kr, Molnár Dénes kapitány 20 kr, S. N. D. 30 kr, Balog Izra törvénybíró 50 kr, Dr. Pethő József 30 kr, tek. id. Jakab Ferencz-né 30 kr, tek. Szabó Mózesné 30 kr, tek. ifj. Jakab Istvánné 30 kr, ifj. Török Sá-muel 30 kr, N. N. 1 kr, X. Y. 10 kr, Kaku-csi Ádám 20 kr, Spitzer Dávid 40 kr, He-repei Sándor 30 kr, Boda Gergely 10 kr, ifj. Finta Mózes 10 kr, Kiss Zsigmond (ka-ratnai) 20 kr, Kovács Károly kereskedő 50 kr, Császár Imre 50 kr, X. Y. 20 kr, Török Bálint 30 kr, Bakt István 20 kr, Erdőy Béla 30 kr, Nagy Géza 30 kr, Imecs Lázár 30 kr, Réz Béla 30 kr, ifj. Jancsó Mózes 20 kr, Molnár István fényképész 20 kr, ifj. Dávid István 20 kr, Mihalovics Miklós 50 kr, Nagy Sándor 30 kr, Hinz Károly 30 kr, Fejér János 10 kr, ifj. Dobay János 10 kr, Vertán Béni 10 kr, Varga András adó-tiszt 20 kr, Köllönte Mózes 40 kr, X. Y. 64 kr. A szent ezélt feláldozott fillérek élénk bizonyosságot tesznek a kegyes adakozók humanus gondolkodásáról, nemes szívűsé-géről, azt dicsőítenem felesleges is. Le-gyen szabad azon őszinte forró kívánsá-gomnak kifejezést adni, hogy ugy őket, mint szeretteiket a jóságos isten áldja meg, hogy évek hosszú során lehessenek a vi-dám társaságok részesei, a humán czélok önzetlen pártfogói. K.-Vásárhelytől, 1882. november 28-án, a rendező bizottság jegy-zője.

*) Mai tárcánkban közöljük.

Szerk.

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely november 23.		Csik-Szereda novemb. 22.		Sz. Udvarhely novemb. 27.		Gy.-Sz.-Miklós november 18.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Hétfőre	Buza) tiszta	6	60	7	—	9	10	5	50
	) elegy	5	30	3	75	—	—	5	—
	Rozs) tiszta	4	90	—	—	5	60	4	25
	) elegy	—	—	—	—	4	—	4	—
	Arpa) tiszta	3	20	3	50	4	50	4	—
	) elegy	—	—	1	75	—	—	3	50
	Zab	2	—	3	57	3	50	2	—
	Törökbuza	4	30	4	—	6	40	5	50
	Kása) köles	10	—	9	75	—	—	9	—
	) árpa	6	—	3	—	—	—	—	—
Keddre	Borsó	8	—	5	—	—	—	—	—
	Lencse	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	—	—	5	—	—	—
	Lenmag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	5	—	—	—
	Pityóka	1	—	1	25	3	50	1	52
	Marhahús	—	36	—	36	—	40	—	30
	Disznóhús	—	48	—	40	—	48	—	48
	Juh-hús	—	24	—	20	—	—	—	20
Szerda	Szalona	—	80	—	80	—	72	—	80
	Fagygyu	—	32	—	32	—	36	—	40
	Malacz	1	—	1	50	—	—	1	10
	Lud	—	80	—	75	—	—	1	10
	Réce	—	—	—	—	80	—	—	70
	Bárány) fejtér	—	—	—	—	—	—	2	50
	) fekete	—	—	—	—	3	—	3	30
	Egy pár csirke	—	60	—	40	—	—	—	45
	10 tojás	—	20	—	15	—	13	—	15

**Magy. kir. államvasutak keleti vonalának
MENETRENDJE**
(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

Állomások:

	Személy vonat 203. sz.	T. v. I. II. III. oszt.
	óra és perc	
Bukurestből	Indul	—
Predeal	"	—
Tömös	"	—
Brassó	Érk.	—
Földvár	Ind.	6.13 7.25
Apáca	"	6.52 8.01
Agostonfalva	"	7.23 9.33
Kőhalom	"	7.51 1.01
Héjasfalva	"	—
Szegesvár	(Érk. vendéglő)	10.15 4.01
	Ind.	10.32 4.29
Medgyes	Ind.	10.52 5.23
	Ind.	12.06 8.10
Kapus	(Elágazás N.-Sze- vendéglő)	12.24 8.38
	ben felé Ind.	12.30 9.50
Tövis	(Elágazás Gy.-Fehér- vendéglő)	2.06 12.49
	Ind.	2.26 2.18
Kocsárd	(Elágazás M.-Vásár- vend.)	3.24 4.09
	hely felé Indul	3.34 4.50
Kolozsvár vendéglő	Érk.	5.59 8.47
	Indul	6.28 8.20
Nagyvárad vendéglő	Érk.	11.04 6.52
	Indul	11.24 —
Budapest	Érkezik	8.21 —

A Nagyvárad—predeal irány:

Állomások:

	Személy vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.
	óra és perc	
Budapest	Ind.	7.30 —
	Érk.	4.18 262
Nagyvárad (vend.)	Ind.	5.00 6.50
Kolozsvár	"	9.40 4.58
	Érkezik Indul	10.14 8.—
Kocsárd, (vend.)	(elágazás M.-Vás.)	12.38 11.43
	Érk. Indul	12.48 12.23
Tövis, (vendéglő)	(elágazás) Érk.	1.47 2.17
	(Gy.-Fehv.) Ind.	2.07 3.—
Kapus, (ben felé, (vendéglő)	Érk.	3.41 5.44
Medgyes	Ind.	3.51 6.52
	Ind.	4.11 7.42
Szegesvár (vendéglő)	Érkezik	5.22 9.49
	Indul	5.32 10.33
Héjasfalva	"	5.50 11.15
Kőhalom	"	— —
Agostonfalva	"	8.18 3.53
Apáca	"	8.51 4.41
Földvár	"	9.23 5.37
Brassó (vendéglő)	Érkezik	10.02 6.48
Tömös	"	— —
Predeal	"	— —
Bukurest	Érkezik	— —

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

**Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-
és értéktőzsdén.**
November 28-án.

Magyar aranyjárdék	118.20
Magyar vasúti köles	134.—
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	89.—
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	109.50
M. keleti vasúti államköt. évi 1876	93.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	95.50
Temes-bánati földteherment. kötvény	97.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	96.50
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	99.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	98.50
Magyar nyeremény-sorsjegy köles	116.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	108.75
Osztrák járadék papirban	76.25
Osztrák járadék aranyban	76.75
1860. államsorsjegyek	94.—
Osztrák-magyar bankrészvény	130.—
Magyar hitelbank-részvény	830.—
Osztrák hitelintézet-részvény	282.—
Cs. és kir. arany	5.65
20 frankos arany	9.46
Német birodalmi marka	58.35
London (2 havi váltókért)	119.—
Magyar papíráradék	84.26

Felölös szerkesztők:

**T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferencz,
Ifj. Dobay János.**
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Aggódva és szomorúan

tekint némely beteg a jövő elé,
mert eddigelé mindent ered-
ménytelenül használt. Min-
denkinek, különösen pedig az
ilyen szenvedőknek, melegen
ajánlható a „Betegbarát” czi-
mű könyvecske, mert abban bőséges
bizonyítékait találják annak, hogy a
nehéz beteg is a megfelelő gyógy-
szerek alkalmazása által szenvedéseitől
megszabadult, vagy legalább is enyhü-
lést szerzett. A „Betegbarát” kívánatra
Görtschek K. egyetemi könyvtár által
(Bécs, I. István tér 6. sz.) ingyen küld-
dik meg, úgy hogy a megrendelőnek
csak a levelezőlapért kell 2 krt kiadnia.
1 *

Hirdetmény.

Dálnok községében a szesz- és pá-
linkanemű italok korcsmárolása 1883.
1884. és 1885. évekre nyilvános árve-
résen haszonbérbe adatik 1882. évi de-
cember hó 17 én d. e. fél 10 órakor, Dál-
nokban, a község házában.

A feltételek a község előjáróságá-
nál a hivatalos órákban megtekinthetők.
Veres Lajos,
bíró.

3—3

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.

TYUKSZEM- ÉS SÜMÖLCS-IRTÓ

(HASCHICH COLLODIUM).

Jótállás mellett biztosan hat.

Ára egy üvegnek 80 kr.

**KAPHATÓ JANCÓ GÉZA GYÓGYSZERÉSZNÉL
KÉZDI-VÁSÁRHELYT.**

Ugyanott felvétetik egy 4—6 latin osztályt végzett egyén
gyakornokul.

2—6

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára Budapest.

Gyár: váci ut az osztr. államvaspálya közelében. Raktár: váci körút 68. szám
Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait, mint:

TRIEURÖKET változó rostával.

Tisztító gépeket szelelővel.

Különlegességek malmok számára.

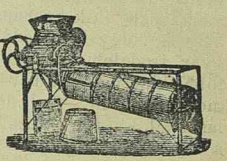
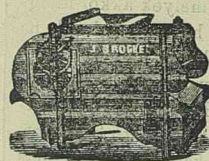
28.466 szám alatt szabadalmazott

hármas ekéket, cséplőgép-ros-
tákat, lyukasztott és hasított

lemezeket vas-, acél- és horganyból,

valamint mindennemű gazdasági gépek- és szereke.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

27—30

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses tudomására hozni, hogy
itt nálam Cs.-Szeredában a legjobb mi-
nőségű jól kezelt **asztali borok** kap-
hatók **5 vedertől felfelé jutá-
nyos árban** szükség esetén **hordó-
val is** a legnagyobb készséggel szol-
gálok.

Cs.-Szereda, 1882. nov. 20.

3—3

Jakab Lajos.

Sz. 122 képv.

1882.

2—4

Hirdetmény.

K.-Vásárhely város közönsége a
felső piaci vámszedhetési jogot, a kép-
viselő testületnek idei november 21-én
fenti szám alatt kelt határozata folytán,
a felsőbb helyett megerősített 9306 sz.
vámtarifa korlátai mellett, a jövő 1883-
ik évre árverés útján a legtöbbet igé-
rőnek bérben kiadja a árverezési határ-
napul **1882. december hó 3.,
10. és 17-ik** napjai délutáni 2 órája
a tanácsház termében tüzetnek ki, 7000
frt kikiáltási ár mellett, azon hozzá adás-
sal, hogy írásbeli zárt ajánlatok is elfo-
gadtnak a 100 frt bánatpénz becsa-
tolása mellett, mely ajánlatok az árve-
rezés végeztével felbontatnak, s az irt
vámszedhetési jog a legtöbbet ígérőnek
fog átadatni.

Az árverezési feltételek a tanácsház
termében a hivatalos órák alatt meg-
tekinthetők.

K.-Vásárhely város tanácsa, 1882.
november 20.

Szőcs József,
polgármester.

Hegyesi Alajos,
gazdatanácsos.

CSIK-SZEREDÁBAN

egy jó szerkezetű

fedeles kocsi

eladó.

Értekezhetni a csikszeredai szerkesztő-
ségben.

1—3

Sz. 2886. sz. b.

1882.

Árverési hirdetmény.

Alattirt járási szolgabíró általezen-
nel közhírré tétetik, miszerint Albis
község korcsmárlási joga a jövő 1883.
évre a község házában folyó évi **decem-
ber hó 2-án** d. e. 9 órakor, Mátisfalva
község korcsmárlási joga pedig a jövő
1883-ik éven kezdődő egymásutáni há-
rom évre a község házában **december
hó 4-én** délután 2 órakor tartandó nyílt
árverésen fog a többet ígérőknek ha-
szonbérbe kiadatni.

Kivenni szándékozik a kikiáltási
ár 10%-át bánatpénzül letenni kötelesek
az árverezés megkezdése előtt.

A község által megállapított felté-
telek együttesen Alcsernátonban a szol-
gabírói irodában, egyenkint az érde-
kelt község házában a hivatalos órák
alatt bármikor megtekinthetők.

Alcsernáton, 1882. nov. 14.

(A szolgabíró hivatalból távol.)

Bartók Károly,

szolgabírósegéd.

3—3